

PRILOG: MUALLIMOVO ISTRAŽIVANJE

**VISOKOOBRAZOVNE
USTANOVE IZ-E
I PLANIRANJE
KADROVA ZA
POTREBE IZ-E**

Prilog priredili:
Meho ŠLJIVO
Rifat FETIĆ
Senada TAHIROVIĆ

Redakcija časopisa Novi Muallim u tekstu koji slijedi, na osnovu dostupnih podataka i informacija, donosi pregled stanja u pogledu visokoobrazovanih kadrova koji se kreiraju na visokoškolskim ustanovama kojima je Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini osnivač: Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Islamski pedagoški fakultet u Zenici, i Islamski pedagoški fakultet u Bihaću.

U prvom dijelu predstavljamo u najkraćem te visokoškolske institucije, dakle njihov kratak historijat i zvanja koja studenti stižu nakon diplomiranja.

U drugom dijelu donosimo podatke o upisanim studentima na fakultete u periodu od 2005. do 2009. godine, te podatke o diplomiranim studentima na spomenutim fakultetima od njihovog osnivanja do 2008. godine, kao i podatke o broju naših diplomiranih studenata na različitim islamskim fakultetima u inozemstvu. Podatke koje smo koristili u ovom radu dobili smo ljubaznošću sekretarijata fakulteta iz Bihaća i Zenice. Za Fakultet islamskih nauka u Sarajevu korišteni su materijali Zavoda za statistiku FBiH, a za diplomante iz inozemstva koristili smo podatke iz VPS Rijasetu IZ-e u BiH. Zahvaljujemo se glavnim imamima koji su se uključili u anketu, sekretarijatima medresa u Sarajevu, Tuzli, Visokom i Cazinu, gosp. Amiru Hodžiću (MINA), gđi Mini Pleh (PPZ Sarajevo), i gosp. Samiru Dediću na saradnji.

U trećem dijelu dajemo podatke o trenutnom stanju uposlenih svršnika naših fakulteta unutar islamske zajednice i to na uzorku od 17 medžlisa, kao i podatke o trenutnom stanju uposlenih svršnika Fakulteta u školama na području vjeronauke. Naime, za ovaj tekst uradili smo i istraživanje na terenu, konkretno u medžlisima IZ o budućim mogućim potrebama za visokoobrazovanim kadrovima. Od ukupnog broja medžlisa uzorak za ovo istraživanje je 19,1%, a anketiranje je obuhvatilo od ukupnog broja imama 26,7%. U ovom dijelu donosimo i moguću projekciju potreba i ponude visokoobrazovanih kadrova u naredne četiri godine.

Uz ovaj rad donosimo i Prilog koji se bavi upisnom politikom na visokoškolskim institucijama u FBiH.

I.

1. FAKULTET ISLAMSKIH NAUKA

Fakultet islamskih nauka u Sarajevu osnovan je na temelju odluka Vrhovnog sabora i Vrhovnog islamskog starješinstva Islamske zajednice u SFRJ 1977. godine. Danas je u okviru dodiplomskog studija moguće studirati na tri studijska odsjeka, jer je u akademskoj 1992/1993. godini već postojećem teološkom odsjeku dodat i pedagoški, a 2004/2005. i smjer za imame hatibe i muallime. Dodiplomski studij traje osam semestara.

TEOLOŠKI SMJER (USULU-D-DIN) je studijski odsjek koji omogućava studentima stručno obrazovanje u islamskim naukama te uvođenje u naučno istraživanje u toj oblasti. Diplomirani studenti stižu diplomu prvog akademskog nivoa i stižu zvanje: *profesor islamske teologije*.

SMJER RELIGIJSKE PEDAGOGIJE (ET-TERBIJETU-D-DINIJE) je studijski odsjek koji omogućava studentima stručno obrazovanje u oblasti religijske pedagogije te uvođenje u naučno istraživanje u toj oblasti. Diplomirani studenti stižu diplomu prvog akademskog nivoa i stižu zvanje: *profesor islamske pedagogije*.

SMJER ZA IMAME, HATIBE I MUALLIME - je studijski odsjek koji omogućava studentima stručno obrazovanje u oblasti islamskih nauka, sa posebnim naglaskom na vještine i neophodna znanja za obavljanje imamske, hatibske i muallimske službe u IZ BiH. Diplomirani studenti stižu diplomu prvog akademskog nivoa i zvanje *diplomirani imam, hatib i muallim*.

2. ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET U ZENICI

Današnji Islamski pedagoški fakultet u Zenici je osnovan u augustu 1993. godine Odlukom Sabora Islamske zajednice Bosne i Hercegovine br. 6/93, od 28.08.1993. godine kao islamska pedagoška akademija u Zenici. Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta FBiH, nakon neposrednog uvida u ispunjenje uvjeta za početak rada Akademije, donijelo je Rješenje br. 03-612-5800/94, na osnovu kojeg

Islamska pedagoška akademija u Zenici može vršiti obrazovanje studenata koji će u dvogodišnjem trajanju nastavno-naučnog procesa sticati stručni naziv *nastavnik Islamske vjeronauke*. 2004. godine potpisan je ugovor o priključenju Islamske pedagoške akademije u Zenici u Univerzitet u Zenici. Od 2005. godine akademija je prerasla u fakultet i njen sadašnji naziv je Islamski pedagoški fakultet. Danas je na ovom fakultetu moguće studirati na tri studijska odsjeka i to: Odsjeku za islamsku vjeronauku, te odsjeku za socijalnu pedagogiju, Odsjek za predškolski odgoj i obrazovanje. Završetkom ovog studija stiče se diploma visoke stručne spreme(bachelor) uz naznaku struke.

ODSJEK ZA ISLAMSKU VJERONAUKU - Student koji završi studij na Odsjeku za islamsku vjeronauku stiče zvanje *profesor islamske vjeronauke*. Do 2004/2005. na ovom odsjeku u dvogodišnjem studiju obrazovani su kadrovi sa zvanjem *nastavnik islamske vjeronauke*.

ODSJEK ZA SOCIJALNU PEDAGOGIJU egzistira od akademske 2005/06. godine. Nakon završetka studija svršeni su zvanje *diplomirani socijalni pedagog*.

ODSJEK ZA PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE je najmlađi odsjek na Islamskom pedagoškom fakultetu u Zenici. Osnovan je školske 2008/2009. i trenutno je na ovom odsjeku prva generacija studenata. Nakon završetka ovog studija diplomirani studenti steći će zvanje *Profesor/profesorica predškolskog odgoja*.

3. ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET U BIHAĆU

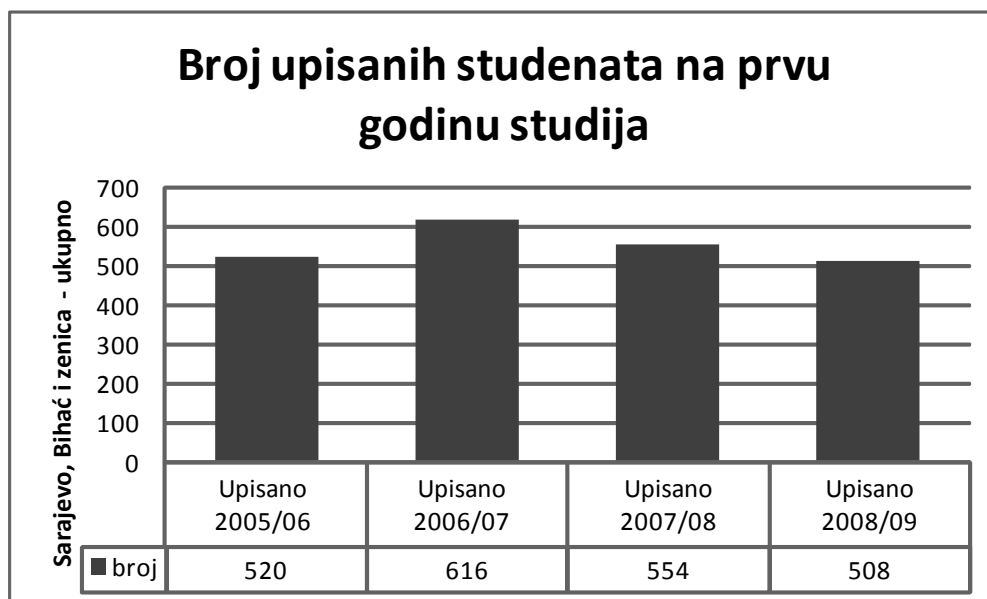
Sabor IZ-e u BiH je 25.12.1995. godine donio odluku o osnivanju Islamske pedagoške akademije u Bihaću. Ovaj fakultet je kao akademija pridružen Univerzitetu u Bihaću 30.06.1997. Islamska pedagoška akademija je 25.08.2006. godine odlukom Sabora transformisana u Islamski pedagoški fakultet, i danas je na ovom fakultetu moguće studirati na odsjeku islamske vjeronauke. Studij traje šest semestara, a nakon završetka studija diplomci stiču zvanje *profesor islamske vjeronauke*.

II

PREGLED UPISANIH NA FAKULTETE

BROJ UPISANIH STUDENATA U PRVU GODINU STUDIJA NA TRI FAKULTETA (FIN U SARAJEVU, IPF ZENICA I IPF BIHAĆ) U ČETIRI AKADEMSKE GODINE (05/06, 06/07, 07/08, 08/09)¹

A) GRAFIČKI PRIKAZ – UKUPAN BROJ:

¹ Informacija o upisnoj politici na visokoškolskim ustanovama u F BiH i usklađivanje sa potrebama tržišta rada Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, sektor za visoko obrazovanje, nauke i tehnologiju iz 2009. godine; str. 6, 11, 13; preuzeto sa http://www.fmon.gov.ba/index2.php?option=com_docman&task=doc_view&gid=16&Itemid=131

B) TABELARNI PRIKAZ – POJEDINAČNO PO FAKULTETIMA²:

NAZIV	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
FAKULTET ISLAMSKIH NAUKA U SARAJEVU	233	350	369	313
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET ZENICA	226	206	127	135 - planirano
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET U BIHAĆU	61	60	58	60 - planirano
UKUPNO:	520	616	554	508

C) DETALJNI PREGLED UPISANIH STUDENATA NA FAKULTETIMA 2007/08 (FIN U SARAJEVU, IPF ZENICA I IPF BIHAĆ)³

FAKULTETI	PREGLED UPISANIH STUDENATA NA FAKULTETIMA 2007-08 (FIN U SARAJEVU, ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTETI U BIHAĆU I ZENICI)							
	UKUPNO	ŽENE	REDOVNI		OD TOGA PRVA GODINA			
			UKUPNO	ŽENE	UKUPNO	ŽENE	REDOVNI	ŽENE
FIN U SARAJEVU	629	135	227	74	369	55	107	29
IPF (ZENICA I BIHAĆ)	528	277	280	168	185	97	111	62

D) PLANIRANE KVOTE UPISANIH U PRVU GODINU STUDIJA I REALIZACIJA ZA PERIOD ČETIRI AKADEMSKE GODINA OD 2005. DO 2008.⁴

FAKULTET	Akademska godina 2005/06			Akademska godina 2006/07			Akademska godina 2007/08			Akademska godina 2008/09		
	Plan	Realizacija	%	Plan	Realizacija	%	Plan	Realizacija	%	Plan	Realizacija	%
IPF U ZENICI	-	226	-	140	206	147,14%	110	127	115,45%	135	-	-
IPF U BIHAĆU	50	61	122%	60	60	100%	60	58	96,67%	60	-	-
FIN U SARAJEVU		233			350			369		160	313	195%

² Isto

³ Statistički godišnjak/ljetopis 2008. Federalnog zavoda za statistiku, str. 292- 293, preuzeto sa <http://www.fzs.ba/god2008/GODISNJAK%202008.pdf>

⁴ Informacija o upisnoj politici na visokoškolskim ustanovama u F BiH i usklađivanje sa potrebama tržišta rada Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, sektor za visoko obrazovanje, nauke i tehnologiju iz 2009. godine; za IPF Zenica str. 11; IPF Bihać str. 13; za FIN u Sarajevu podaci iz redakcijske arhive

UKUPNI PREGLED DIPLOMIRANIH STUDENATA NA FAKULTETIMA

1. FAKULTET ISLAMSKIH NAUKA

A) UKUPAN BROJ DIPLOMIRANIH NA SVIM ODSJECIMA FIN-A OD OSNIVANJA DO 2008. GODINE⁵

PERIOD	1981-1996	1997-2005	2006-2008	UKUPNO
BROJ DIPLOMIRANIH	115	256	163	534

B) DETALJNI PREGLED PREGLED NA SVIM ODSJECIMA FIN-A OD 2001. DO 2007. GODINE⁶

FAKULTET ISLAMSKIH NAUKA U SARAJEVU						
	UKUPNI		REDOVNI		VANREDNI	
	SVEGA	ŽENE	SVEGA	ŽENE	SVEGA	ŽENE
2001	25	9	16	4	9	5
2002	24	12	8	4	16	8
2003	32	14	14	9	18	5
2004	68	28	38	13	30	15
2005	65	21	41	12	24	9
2006	44	14	29	10	15	4
2007	40	12	30	11	10	1

2. ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET U ZENICI -DODIPLOMSKI STUDIJ⁷

1. Odsjek islamska vjeronauka - *nastavnik islamske vjeronauke od osnivanja do 2004/2005 i od 2004/05 do 2008 diplomirani profesor islamske vjeronauke*

GODINE	MUŠKARACA	ŽENA	UKUPNO
Do 2004/2005	205	198	403(nastavnika)
Do 2008	86	90	176 (profesori)
UKUPNO:			579

2. Odsjek socijalna pedagogija –diplomirani socijalni pedagog

GODINE	MUŠKARACA	ŽENA	UKUPNO
Do 2009	1	12	13
UKUPNO:			13

2. Odsjek za predškolski odgoj i obrazovanje – Profesor/profesoricu predškolskog odgoja
Ovaj odsjek je počeo sa radom 2008/2009, i još uvijek nema diplomiranih studenata.

⁵ Podaci prikupljeni iz publicistike

⁶ Statistički godišnjak/ljetopis 2008. Federalnog zavoda za statistiku, str. 292- 293, preuzeto sa <http://www.fzs.ba/god2008/GODISNJAK%202008.pdf>

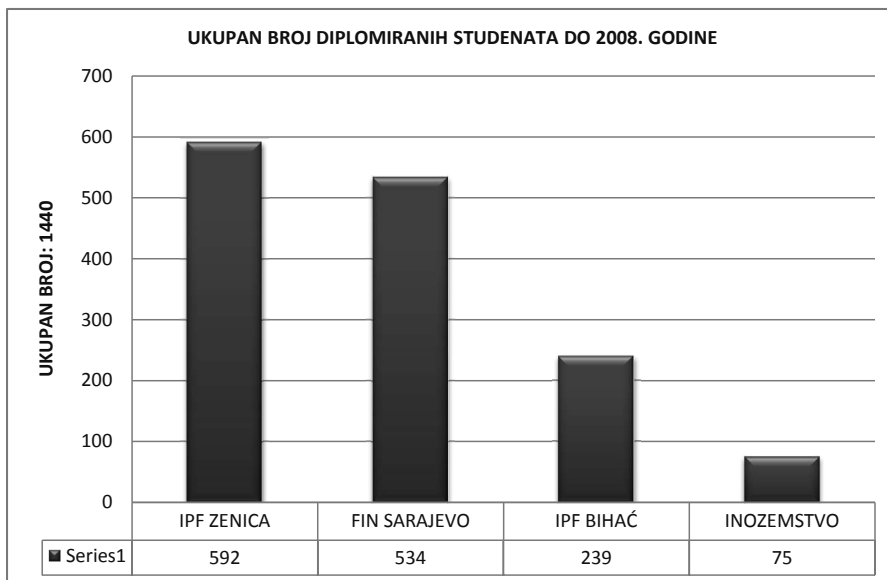
⁷ Podaci iz sekretarijata IPF u Zenici

3. ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET U BIHAĆU - DODIPLOMSKI STUDIJ⁸

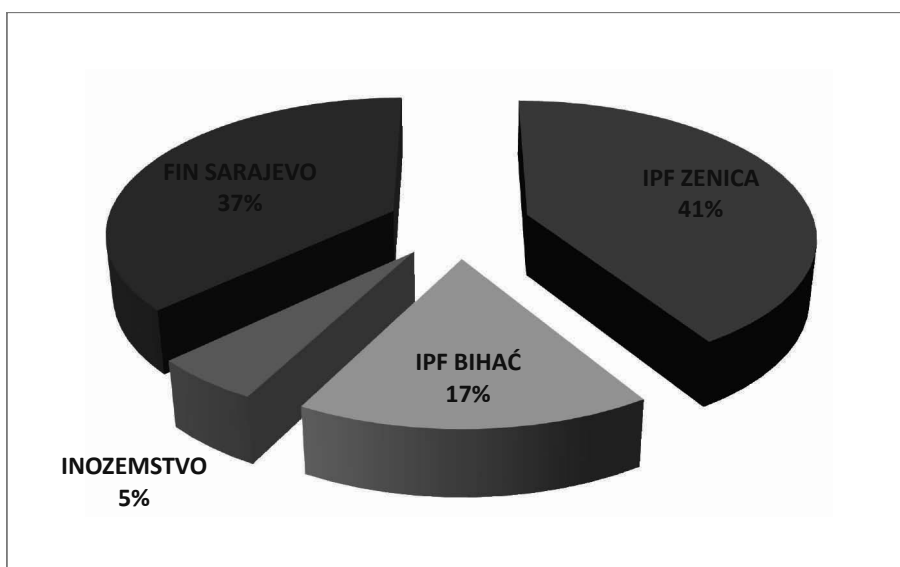
1. Studij islamska vjeronauka – *nastavnik islamske vjeronauke* od osnivanja do reforme (2006.) i *nastavnik islamske vjeronauke* od 2005/2006 do 2008.

GODINE	MUŠKARACA	ŽENA	UKUPNO
Od osnivanja do reforme – VI stepen	116	93	209
Poslije reforme (2005/2006.) do 2008. - VII stepen	27	3	30
UKUPNO:			239

* Od 1996. do 2008. godine ukupan broj diplomiranih na fakultetima islamskog usmjerenja s kojima Rijaset IZ u BiH ima potpisane protokole (Al-Azhar u Egiptu i Diyanet u Turskoj) u inozemstvu iznosi 75. Trenutno ih studira još 98.⁹

GRAFIČKI PRIKAZ UKUPNOG BROJA DIPLOMIRANIH STUDENATA NA FIN-U U SARAJEVU, IPF U ZENICI, IPF U BIHAĆU OD OSNIVANJA DO 2008. I INOZEMSTVU OD 1996. DO 2008. GODINE

PROCENTUALNA ZASTUPLJENOST DIPLOMIRANIH STUDENATA NA FIN-U U SARAJEVU, IPF-U U ZENICI, IPF-U U BIHAĆU OD OSNIVANJA DO 2008. I INOZEMSTVU OD 1996. DO 2008. GODINE

⁸ Podaci iz sekretarijata IPF u Bihaću

⁹ Podaci iz VPS Rijaseta Iz u BiH

III

KADROVI

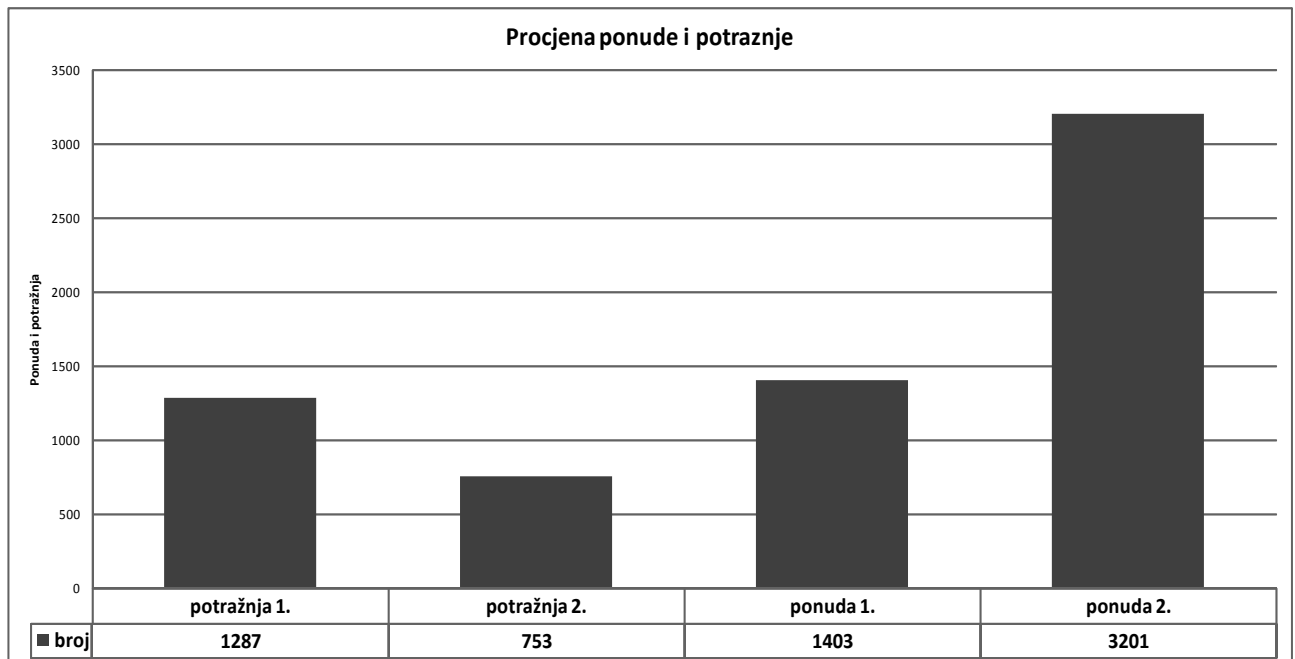
U cijeloj IZ u Bosni i Hercegovini trenutno je uposleno 1093 imama u 1395 džemata, od toga 306 imama ima VSS. U osnovnim i srednjim školama FBiH prema podacima iz 2008. godine uposleno je 873 vjeroučitelja, od toga 694 sa VSS i VŠS .

Osnovne škole	VSS	VŠS	SSS	Ukupno
Profesionalno	177	359	125	661
Honorarno	8	23	49	80
Ukupno	185	382	174	741
Srednje škole	VSS	VŠS	SSS	Ukupno
Profesionalno	62	8	3	73
Honorarno	53	4	2	59
Ukupno	115	12	5	132
Sveukupno	300	394	179	873

TABELA UPOSLENIH
VJEROUČITELJA
2008. GODINE U OS-
NOVNIM I SREDNJIM
ŠKOLAMA

Rezultati ankete provedene u medžlisima o potrebama za novim visokoobrazovanim kadrovima na uzorku 19,1% medžlisa pokazuju da trenutno angažiraju 221 imama u honorarnom radnom odnosu, a da će njihova potreba u narednom periodu biti za 42 stalna uposlenika.

GRAFIKON KOJI POKAZUJE ODNOS PONUDE I POTRAŽNJE NA BERZI RADA U IZ-I ZA NAREDNE ČETIRI GODINE

Potražnja 1.	U pretpostavljenoj mogućoj situaciji da svi uposleni bez VSS budu otpušteni i da za njihove pozicije trebaju novi kvalificirani kadrovi
Potražnja 2.	U pretpostavljenoj mogućoj situaciji da je većina pozicija već popunjena tako da sadašnji uposlenici u međuvremenu steknu zahtijevane kvalifikacije, da sve škole i vrtići u FBiH traže vjeroučitelje, i da svi džemati imaju jednog uposlenog imama
Ponuda 1.	Broj koji će potraživati posao - u pretpostavljenoj mogućoj situaciji da oko 100 studenata diplomirana godišnje sa sva 3 fakulteta (aktualni trend)
Ponuda 2.	Broj koji će potraživati posao - u pretpostavljenoj mogućoj situaciji da svi upisani diplomiraju u približno planiranom roku

PRILOG 2. :
UPISNA POLITIKA I TRŽIŠTE RADA
– OD POTREBA PREKO PLANIRANJA DO
REALIZACIJE¹⁰

U skladu sa činjenicom da je visoko obrazovanje dio jedinstvenog sistema obrazovanja, na prijedlog Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke Vlada Federacije je usvojila Odluku o standardima i normativima za oblast visokog obrazovanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Tim aktom se stvaraju mogućnosti, odnosno obaveze visokoškolskih ustanova u Federaciji Bosne i Hercegovine da se, reformisanjem cjelokupne strukture sistema visokog obrazovanja, uključe u Evropski prostor za visoko obrazovanje u skladu sa Bolonjskom deklaracijom kojom je definisana prekretnica u razvoju evropskog visokog obrazovanja.

Standardi i normativi za oblast visokog obrazovanja imaju za cilj da zajedno sa savremenim nastavnim planovima i programima doprinesu stvaranju uslova da visoko obrazovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine, a time i bosanskohercegovačko visoko obrazovanje, postigne što veću kompatibilnost i jasnu komparativnost u sistemu visokog obrazovanja u Evropi. Time se omogućuje, odnosno daje značajna pomoć povećanju međunarodne konkurentnosti bosanskohercegovačkog, ali i evropskog sistema visokog obrazovanja.

Ovaj akt također doprinosi poboljšanju kvaliteta edukacije i rezultata visokog obrazovanja kao osnovnog preduslova za kompariranje sa evropskim i svjetskim obrazovnim sistemima, odnosno za priznavanje naše diplome u Evropi i svijetu, s ciljem da se ove diplome jednostavnije i uspješnije kompariraju sa odgovarajućim evropskim i svjetskim diplomama.

Standardi i normativi također omogućavaju kvalitetan nadzor nad radom visokoškolskih ustanova u Federaciji Bosne i Hercegovine, što će omogućiti održivost našeg visokog obrazovanja u evropskoj i svjetskoj

¹⁰ Za potrebe ovoga rada prenosimo dio informacija o upisnoj politici u FBiH iz dokumenta:

INFORMACIJA O UPISNOJ POLITICI NA VISOKOŠKOLSKIM USTANOVAMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I USKLADIVANJE SA POTREBAMA TRŽIŠTA RADA, FEDERALNO MINISTARSTVO OBRAZOVANJA I NAUKE SEKTOR ZA VISOKO OBRAZOVANJE, NAUKU I TEHNOLOGIJE

Preuzeto sa http://www.fmon.gov.ba/index2.php?Option=com_docman&task=doc_view&gid=16&Itemid=131

konkurenciji sa još jednim jasnim ciljem, a to je da se poveća mogućnost zapošljavanja onih koji su visoko obrazovanje stekli na visokoškolskim ustanovama u Federaciji Bosne i Hercegovine

Jedan od novih izazova pred Bosnom i Hercegovinom, a koji je, moglo bi se reći zajednički i za sve članice Bolonjskog procesa je prepoznavanje novih kvalifikacija u smislu zapošljavanja. Naime već u toku 2008. godine su se pojavili prvi diplomanti sa kvalifikacijama stečenim nakon tri godine, odnosno 180 ECTS studijskih bodova. Vlada Federacije je krajem mjeseca marta pustila u parlamentarnu proceduru Prijedlog izmjene Zakona o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine, kako bi se omogućilo i nosiocima visokoškolskih kvalifikacija u trogodišnjem trajanju da lakše pronađu zaposlenje i postanu konkurentni na tržištu rada.

Strategijom razvoja obrazovanja u Bosni i Hercegovini 2008-2015 godina, definisani su Strateški pravci za razvoj visokog obrazovanja u BiH sa planom implementacije za period 2008-2015 god., koji su ogledaju kroz slijedeće ciljeve razvoja visokoškolskog obrazovanja :

- implementacija Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini,
- funkcionalna integracija visokoškolskih ustanova,
- tiješnje povezivanje visokog obrazovanja sa naučno-istraživačkim radom,
- mobilnost studenata i nastavnog osoblja,
- uspostavljanje i razvoj sistema praćenja i osiguranja kvaliteta u visokom obrazovanju i
- unapređenje studentskog standarda , povećati upis studenata na 32 %, te u potpunosti implementirati Lisabonsku konvenciju.

3.1. Nedostaci upisne politike

Usvojeni Standardi i normativi mogu poslužiti i prilikom kreiranja upisne politike na visokoškolskim ustanovama. U tom pogledu ovim aktom se utvrđuje optimalni broj redovnih studenata na predavanjima po grupacijama nauka-fakulteta.

U postojećoj strukturi obrazovanja svako od kantonalnih ministarstava obrazovanja vrši slobodnu procjenu broja studenata (na osnovu prijedloga visokoškolskih ustanova) koji će se upisati na prvu godinu studija. Nažalost,

planiranje visokog obrazovanja i upisne politike u kantonima ne donosi se na osnovu analize upisa studenata u drugim kantonima.

Upisnom politikom nije previše široko razmotrena stopa nezaposlenosti između završenih studenata različitih disciplina, iako bi kantoni i visokoškolske ustanove trebali vršiti opsežne analize potreba tržišta rada i potreba za VSS kadrovima, a ministarstva davati smjernice visokoškolskim ustanovama o sadržaju planova upisa, ili načinu na koji bi trebali vršiti planiranje, naravno, uvažavajući i principe autonomije visokoškolskih ustanova.

Kao što se vidi iz tabela u *dijelu Upis studenata po visokoškolskim ustanovama*, na fakultete neproizvodnih struka upisuje se mnogo veći broj studenata od onog utvrđenog planom upisa, i time stvara suficit neproizvodnih kadrova na tržištu rada.

Iako su neki univerziteti za akademsku 2007./08. godinu kantonalnim vladama prezentirali analizu stanja nezaposlenosti VSS kadrova i u skladu sa njom predložili smanjeni plan upisa, kako se ne bi nastavljao trend obrazovanja kadrova kod kojih je utvrđena hiperprodukcija, vlade nisu prihvatile taj prijedlog i povećana je upisna kvota pozivajući se na socijalnu dimenziju ovog problema. Upisano je dvostruko više studenata od onih koje je predložio univerzitet. Ovo ukazuje na potrebu veće saradnje vladinog sektora i akademske zajednice kako problemi iz domena socijalne politike ne bi nadvladali argumente hiperprodukcije kadrova za koje je kasnije nemoguće naći adekvatno zaposlenje.

Također, nije nam poznato da je bilo koji kanton donio kriterije i mjerila za finansiranje visokog obrazovanja koji bi mogli uticati na planiranje broja upisanih studenata na visokoškolske ustanove.

Dostupne informacije o planiranju visokog obrazovanja i potrebama tržišta rada nisu adekvatne i potrebno ih je kvalitativno unaprijediti. Prema ocjenama Ureda za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, nedovoljno je informacija koje bi pomogle i doprinijele adekvatnom planiranju upisa, podaci u informacijama su statistički nepouzdan i dijelom neusaglašeni. Informacione baze podataka uglavnom ni ne postoje, a i one koje postoje, nisu međusobno povezane, što dodatno komplicira

pristup podacima. Pored toga, ne postoji sveobuhvatna i adekvatna elektronska baza podataka na svim nivoima.

Nisu usklađeni nazivi zanimanja, odnosno stručni nazivi u Federaciji Bosne i Hercegovine između npr. Zakona o stručnom nazivu, Odluke o standardnoj klasifikaciji zanimanja Federacije Bosne i Hercegovine (kao obavezan standard), koju je donijela Vlada Federacije BiH, zvanja koja se dodjeljuju na visokoškolskim ustanovama i evidencijama službi za zapošljavanje. Ovako neusklađeni podaci ne mogu predstavljati adekvatan i pouzdan izvor, a time ni kvalitetne informacije za korištenje, upoređivanje, analizu i planiranje visokog obrazovanja u odnosu na potrebe tržišta rada.

Upravo iz tog razloga Vlada Federacije BiH imenovala je krajem 2008. godine Interresornu radnu grupu za izradu Izmjena i dopuna Odluke o standardnoj klasifikaciji zanimanja u Federaciji BiH. Predlagač izmjena je bio Federalni zavod za statistiku a u radu ove radne grupe su između ostalih učestvovala i dva predstavnika iz Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke. Izmjene i dopune ove Odluke Vlada Federacije BiH je usvojila i objavljene su u „Službenim novinama Federacije BiH“ broj 26 od 15.4.2009. godine Usvajanjem Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o standardnoj klasifikaciji zanimanja u Federaciji BiH, omogućava se uvođenje u standard novih visokoškolskih kvalifikacija prvog i drugog ciklusa, kao i onih vrsta zanimanja za koja je ocijenjeno da su potrebna. Takođe dodata su nova zanimanja za koja se pojavila potreba na tržištu. Također jedan od problema za vršenje upoređivanja, analiziranja i planiranja visokog obrazovanja je nepostojanje Pravilnika o korištenju akademskih titula te sticanja naučnih i stručnih zvanja na visokoškolskim ustanovama. Naime, Nacrt Pravilnika na čijem donošenju Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine ulaže napore od februara mjeseca 2008. godine nisu prihvatili predstavnici Univerziteta u Sarajevu i Sveučilišta u Mostaru, dok su predstavnici ostalih javnih univerziteta ranije potpisali ovaj Pravilnik.

Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine očekuje da odgovornost za postizanje dogovora o budućem statusu studenata preuzme Rektorska konferencija Bosne i Herce-

govine.

Također se ne vrši adekvatan nadzor u segmentu planiranja visokog obrazovanja, pa tako ni nad resursima koji se izdvajaju za te namjene.

Planiranje upisne politike

Na federalnom nivou potrebno je ustanoviti sistem prognoziranja potreba VSS kadrova, koji treba biti usklađen sa strateškim planovima razvoja Federacije Bosne i Hercegovine i strateškim planovima razvoja visokog obrazovanja.

Za prognoziranje potreba VSS kadrova neophodan je angažman svih relevantnih institucija, (poslodavci, privredne komore, zavodi i službe za zapošljavanje, kantonalna ministarstva obrazovanja i visokoškolske ustanove), koji u zajedničkoj saradnji mogu približno projicirati potrebe za visokoobrazovnim kadrovima.

Vezano za Izvješće revizije učinaka: Planiranje visokog obrazovanja u Federaciji Bosne i Hercegovine Dom naroda Parlamenta Federacije BiH u julu mjesecu 2008. godine je prihvatio Izvješće revizije učinaka te donio određene zaključke.

Jedan od bitnih zaključaka je da se obvezuje Vlada Federacije BiH da Parlamentu FBiH dostavi sa kantonima usaglašen Operativni plan aktivnosti na realizaciji preporuka Ureda za reviziju institucija Federacije BiH, sa nasteljima i rokovima izvršenja.

Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke je imenovalo Stalno radno tijelo za pripremu i praćenje operativnog programa aktivnosti, u kojem su imenovani predstavnici svih

resornih kantonalnih ministarstava.

Sačinjen je Prijedlog plana aktivnosti za poboljšanje planiranja visokog obrazovanja u Federaciji Bosne i Hercegovine, i upućen je svim članovima radnog tijela na razmatranje i očitovanje. Ove aktivnosti ni do danas nisu okončane iako je Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke ulagalo napore, te je početkom 2009. godine na 13. sastanku Koordinacije ministara obrazovanja u Federaciji BiH aktualiziralo ovo pitanje i zatražilo hitno mišljenje o aktivnostima na realizaciji Operativnog programa.

Zaključno sa krajem marta mjeseca tri ministarstva su dostavila pozitivno a jedno ministarstvo negativno mišljenje na prijedlog operativnog plana. Podaci o ukupnom broju upisanih studenata u Federaciji Bosne i Hercegovine za tekuću akademsku 2008./09. godinu, uvršteni u predočene tabele u dijelu teksta Upis studenata po visokoškolskim ustanovama, izvedeni su iz preliminarnih podataka ukupnog broja upisanih studenata, dobijenih od Federalnog zavoda za statistiku. Oni mogu biti osnov daljih aktivnosti utvrđivanja razloga i tendencija povećanja ili smanjenja broja upisanih studenata na određenim visokoškolskim ustanovama, što bi trebalo da bude obaveza kantona u skladu sa njihovom analizom upisne politike.

Revizorski izvještaj učinaka preporučuje da se na federalnom nivou donesu procedure za vršenje nadzora i ustanovi registar svih visokoškolskih ustanova s ciljem raspolaganja podacima o broju studenata koji studiraju u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Neophodno je ustanoviti informatičku bazu podataka i uspostaviti pouzdan sistem informacija, te uskladiti nazive zanimanja, odnosno stručnih naziva.